

[Dræbye]

Jeg skal anbefale lovforslaget til tingets velvillige behandling.

Collet (KF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om aktiesparafonde.

(Beslutningsforslag nr. B 60).

Jeg henviser i øvrigt til forslagets bemærkninger.

Dræbye (RV):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om sikring af bøgeskov og anden løvskov.

(Beslutningsforslag nr. B 61).

Jeg skal i øvrigt henvise til beslutningsforslagets tekst og de bemærkninger, der ledsager dette.

Holger K. Nielsen (SF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om genindførelse af løn i EFG-elevernes basisår.

(Beslutningsforslag nr. B 62).

Jeg skal i øvrigt henvise til beslutningsforslagets tekst og de bemærkninger, som ledsager det, og anbefale forslaget til tingets velvillige behandling.

Tinning (VS):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om statens overtagelse af statsgaranterede banklån (studielån).

(Beslutningsforslag nr. B 63).

Jeg skal i øvrigt henvise til de bemærkninger, der ledsager beslutningsforslaget.

Skriftlig redegørelse:

Idrætspolitisk redegørelse af 23/3 1982.

Ministeren for kulturelle anliggender (Lise Østergaard):

Idrætten er på mange måder inde i en tilfredsstillende udvikling. Befolkningens idrætsdeltagelse er stigende – fra 15 pct. i 1965 til op mod 40 pct. i dag – og der er et meget bredt funderet foreningsliv på mere end 10.000 foreninger spredt ud over landet. Den tilgang, der er sket til idrætten, er i første række sket i aldersgruppen 25–40 år. Desværre er der stadig et markant frafald, når de unge kommer i puberteten. Det var ønskeligt, om dette frafald kunne mindskes, måske gennem nytænkning i klubberne med hensyn til aktiviteter, som særligt appellerer til denne aldersgruppe. Til gengæld er det interessant at se, at det for første gang kan konstateres, at idrætsaktiviteten i aldersgruppen 30–39 år er større end i aldersgruppen 20–29 år. Dette skyldes især en tilgang af kvinder.

70erne har bragt en stigning i det offentlige anlægsbyggeri – f. eks. er halkapaciteten 3-doblet, så der i dag eksisterer næsten 1.000 idrætshaller, medens antallet af svømmehaller er steget fra 76 til 212 – og de offentlige tilskud til idrætten er formentlig ligeledes 3-doblet i perioden, så de i dag udgør mellem 1 og 1½ mia kr. Kommunernes udgifter til idrætten udgør langt hovedparten af den samlede offentlige støtte, men lader sig vanskeligt anslå præcist, bl. a. fordi omfanget af idrættens brug af skolernes idrætsfaciliteter kun vanskeligt kan beregnes. På statsligt plan modtog idrætten via tipsloven i 1980–81 ca. 137 mill. kr., medens der via fritidsloven formentlig ydes et beløb på omkring 80 mill. kr.

Idrætten er kommet til at rumme nye former som trim, kondi, jogging, alternativ idræt m.v. Der er også udviklet en sundheds-pædagogisk side af idrætten, ligesom mange af de traditionelle idrætsgrene inspireres gennem de nye former.

I den modsatte ende af spektret har en halvprofessionel fodboldturnering set dagens lys, og bestræbelserne for at tilvejebringe midler direkte til eliteidrætten har taget form af en særlig, privat organisation under betegnelsen »Team Danmark«. Samtidig hermed er et udvalg under kulturministeriet i færd med at kulegrave eliteidrættens problemer.

Det er regeringens grundlæggende mål for idrætspolitikken:

– At idræt skal være for alle. Alle – uanset alder og køn, fysiske, psykiske og sociale forudsætninger – skal have mulighed for

[Ministeren for kulturelle anliggender]

- at dyrke idræt på den måde, de har lyst til. Og enhver skal have mulighed for at dyrke idræt hele livet.
- At idrættens organisationer skal være selvstændige og fundamentet være det frivillige lederarbejde i den lokale forening.
 - At idrætsarbejdet i bredden tillægges vægt, samtidig med at eliten også skal have sine udviklingsmuligheder.
 - At det offentlige må tilvejebringe rimelige rammer for idrætsarbejdet – først og fremmest gennem støtte til drift og anlæg af idrætsfaciliteter, men også gennem forskellige former for aktivitetsstøtte.

Forventningerne til samfundets udvikling i 80'erne giver grund til at tro, at de tendenser i idrætsudviklingen, som slog igennem i 70'erne, vil blive yderligere forstærket.

Nye brugergrupper vil melde sig med krav til idrætten, f. eks. de ældre og mennesker med forskellige former for handicap. Forældre med små børn og mennesker med skifteholdsarbejde er eksempler på brugergrupper med særlige behov for fleksible tilbud.

Nye former for idræt og nye holdninger til idrætten og dens organisering vil vinde indpas.

Nye anlægstyper vil blive nødvendige på grund af ressourceknaphed, energimæssige hensyn og behovet for en udvidet placering af idrætsanlæggene i nærmiljøet.

Nye bestræbelser for at skabe en selvstændig økonomi og en effektiv planlægning af eliteidrætten vil se dagens lys.

Spørgsmålet er, hvordan idrættens organisationer og det offentlige i samarbejde kan bidrage til at løse de opgaver, som denne udvikling medfører. Det gælder bl. a. den fysiske planlægning, idrættens placering i uddannelsessystemet, den forskningsmæssige indsats, spørgsmål i forbindelse med fritidsloven og tipsloven, idrættens muligheder gennem beskæftigelsesforanstaltningerne samt initiativer i forbindelse med en afklaring af eliteidrættens vilkår. Det må her iagttages, at samtidig med at idrætten hører under kulturministeriets ressort som en naturlig del af kulturlivet, ligger den relevante lovgivning og de hertil knyttede økonomiske ressourcer under andre ministerier. Tipsloven administreres af ministeriet for skatter og afgifter, fritidsloven af undervisningsministe-

riet, medens miljøministeriet har ansvaret for den fysiske planlægning.

Af de samlede offentlige tilskud til idrætten udgør kulturministeriets midler til formålet mindre end 1 pct. Et kulturministeriums rolle i idrætspolitikken kan dermed nemt blive af marginal karakter på et område, hvor det offentlige støtte først og fremmest er kommunal, og hvor aktiviteternes afvikling og indhold er organisationernes egen sag. I den marginale position ligger imidlertid en udfordring til at koncentrere sig om udviklingsaspekter og andre almene forhold.

Planlægningen er væsentlig både i den regionale, den kommunale og den lokale sammenhæng. Idrætten er i særlig grad afhængig af fysiske rammer, og kommunerne har behov for et solidt planlægningsgrundlag, når der skal træffes valg mellem flere forskellige investeringsforslag. Det må være statens rolle – i samarbejde med de kommunale myndigheder – at støtte et udviklingsarbejde inden for den fysiske planlægning. Kulturministeriet har i de senere år bevilget midler til undersøgelser af befolkningens vaner og behov på idrætsområdet, og resultaterne skal tjene til at udvikle et bedre beslutningsgrundlag for anlægsinvesteringerne. Særlig i forbindelse med en decentral investeringspolitik, som bl. a. vil lette adgangen til idrætsanlæggene også for de mindre mobile grupper af befolkningen, f. eks. børn, ældre og handicappede, har disse resultater interesse. Fysiske udfoldelsesmuligheder i forbindelse med boligbyggeri burde være lige så selvfølgelig som parkeringspladser.

Også hvad investeringer i konkrete idrætsanlæg angår, må der efterlyses et bedre beslutningsgrundlag – ikke mindst fordi energisituationen har skabt et afbræk i forventningerne. Energibesparende anlæg samt mere »skrabede« anlæg vil svare bedre til de offentlige anlægsrammer i 80'erne end de seneste 20 års ofte meget imponerende indretninger.

Der vil endvidere – med henblik på de mange nye brugergrupper i idrætten – være behov for overvejelser omkring det enkelte anlægs kulturelle og sociale funktioner. Endelig kan det komme til at influere på den fysiske idrætsplanlægning i 80'erne, at udviklingen synes at gå i retning af en stærk interesse for det friluftsprægede idrætsliv. Nye typer af anlæg må udformes og reserveres

[Ministeren for kulturelle anliggender]

med henblik på samspillet: weekendfri og fysisk udfoldelse. Den traditionelle adskillelse mellem idræt og friluftsliv er mindre frugtbar for udviklingen af idrætten i et bredere perspektiv, hvor netop brugen af det åbne land gennem stianlæg og støttepunkter (hytter, havne etc.) rummer spændende muligheder.

Udviklingen i idrætten stiller store krav til rekrutteringen af ledere, instruktører og konsulenter. Især er behovet for særligt uddannede instruktører til de nye brugergrupper påtrængende. Disse grupper består f. eks. af mennesker, som i en moden alder tager idrætten op igen efter års inaktivitet. Det gælder ældre mennesker, det gælder handicappede eller andre med behov for en særlig hensyntagen, fordi deres motiver for deltagelse og deres fysiske præstationsevne måske afviger fra flertallets. I kølvandet af denne udvikling har idrætten i stigende grad rettet opmærksomheden mod de offentlige uddannelser for at se, hvad der dér findes af muligheder for at supplere og videreudvikle idrættens eget uddannelsessystem. En arbejdsgruppe i undervisningsministeriet forventes inden for den nærmeste fremtid at fremlægge oplæg til overvejelser af den fremtidige organisation og struktur for idrætslæreruddannelserne.

Idrætten er et betydningsfuldt led i uddannelsessystemet, og undervisningsministeriet har i høj grad sin opmærksomhed henvendt på dens placering i undervisningen.

I folkeskolen gives der idrætsundervisning på alle klassetrin, og faget blev senest styrket for et par år siden ved, at det vejledende timetal på både 4. og 5. klassetrin blev forøget med 2 timer. Der gives idrætsundervisning på friskoler og efterskoler m.v., i gymnasiet og på HF-kurser, og der er mulighed for som et supplement til skolernes undervisning at dyrke idræt i ungdomsskolen eller som led i det frivillige foreningsarbejde for børn og unge. Endelig dyrker mange voksne motionsgymnastik under fritidsundervisningen for voksne. En stor del af befolkningen nyder således godt af idrætsundervisningen og dermed også af de mange idrætsanlæg (haller og udendørsanlæg), der – i et vist omfang med støtte fra undervisningsministeriet – er etableret med henblik på denne undervisning.

Idrætsundervisningen deler imidlertid vilkår med en række fag, som man under et

kan kalde rekreativt musiske. Der skal være plads både til disse fag og til skolens øvrige fag, og det vil derfor næppe være muligt at tilgodese skolens idrætsundervisning yderligere. I undervisningsministeriet er man imidlertid opmærksom på, at der er behov for at få placeret idrætsundervisningen inden for de erhvervmæssige uddannelser, og man vil i videst muligt omfang søge at tilgodese dette behov. Eleverne inden for disse uddannelser vil dog allerede nu kunne udnytte de nævnte supplerende tilbud.

Sammenfattende kan det konstateres, at idrætsundervisningen set fra undervisningsministeriets synsvinkel er et led i den skabende og sociale virksomhed i bredeste forstand, der tidligere er omtalt i denne redegørelse.

Der er behov for at få etableret en struktur for den adfærdsvidenskabelige og den pædagogiske, herunder den praktisk-metodiske, idrætsforskning. Forskningsindsatsen er mangelfuld herhjemme, og det hænger sammen med, at der ikke ved universiteterne eller de højere læreanstalter er stillinger med forpligtelse på dette felt. Befolkningens idrætsadfærd, forholdet mellem idrætten og samfundet, idrættens økonomi, sociologi, psykologi og pædagogik, idrættens historie og ideologi og idrættens discipliner har kun i ringe omfang interesseret forskningsinstitutioner. Kulturministeriet har de seneste år støttet forsøg på at etablere forskning på disse områder, bl. a. gennem støtte til Idrættens Forskningsråd og gennem tilskud til en række forskningsprojekter.

Idrættens udvikling de kommende år må i fortsættelse af den hidtidige udvikling forventes at blive karakteriseret af, at bredden bliver bredere, og at toppen bliver spidsere. Endnu flere vil rejse krav om adgang til idrætten inden for en mangfoldighed af tilbud, medens presset på eliten vil blive stadig hårdere. Man må acceptere, at kravene til en offentlig indsats er forskellige for de forskellige grupper, men det er på den anden side en ikke ukendt problemstilling i et kulturministerium. Her er det vor opgave at skabe støtte til en elite, samtidig med at der også skabes trivselsvilkår for de mange folkelige aktiviteter.

Som led i bestræbelserne for at afklare forholdene inden for elitesektoren nedsattes et særligt udvalg af kulturministeren ved årsskiftet 1979-80. Der har været megen op-

[Ministeren for kulturelle anliggender]

mærksomhed om dette arbejde, hvilket er forståeligt, når man betænker tilskueridrættens centrale placering i det moderne menneskes bevidsthed.

Det er især udvalgets opgave at analysere eliteidrætsudøvernes træningsmæssige, økonomiske, uddannelsesmæssige, helbredsmæssige og sociale situation for – på baggrund af denne analyse samt en vurdering af elitesektorens placering i det samlede idrætsbillede – at fremlægge forslag til en definition af det offentliges ansvar over for denne sektor.

Eliteidrætsudvalget gennemfører to store undersøgelser, som skal danne grundlag for besvarelsen af kommissoriet. Det drejer sig om en undersøgelse af eliteidrætsudøvernes situation, herunder en særlig undersøgelse af kandidaterne til de olympiske lege 1980, samt en undersøgelse af ressourceanvendelsen inden for Dansk Idræts-Forbunds specialforbund. Udvalget skal bl. a. også tage stilling til mulighederne for en løsning af en række idrætsmedicinske opgaver. Det gælder ikke alene forebyggelsen af idrætsskader, træningsvejledning samt behandling af indtrufne skader, men også opgaver i forbindelse med en idrætsmedicinsk forskning.

Udvalget har vedtaget en arbejdsplan, hvoraf det bl. a. fremgår, at udvalget stiler imod at afgive rapport i september 1982 om resultatet af undersøgelsen af eliteidrætsudøvernes situation og at afgive afsluttende betænkning i foråret 1983. Når betænkningen foreligger, vil den blive forelagt for folketinget.

Der har de seneste år vist sig en tiltagende grad af kommercialisering, ikke mindst ved den internationale eliteidræt, som på flere måder kan repræsentere en trussel mod grundlæggende idrætspolitiske og kulturpolitiske værdier. Man må forebygge, at ekstreme præstationskrav fører til fysiske og psykiske belastninger af en sådan art, at udøverne kan få varige skader. Stimulerende midler (doping), yderliggående træning og måske især for tidlig specialisering er eksempler på »præstationsforbedrende« foranstaltninger, som på kortere eller længere sigt kan få uheldige følger.

Hidtil er der blevet lagt vægt på, at idrættens frie stilling ikke må trues af politisk pres. Faren for den danske idræts frihed hænger måske snarere sammen med erhvervslivets voksende interesse for idrætten.

Store dele af idrætten er i færd med at få et stærkt vare- og reklamepræg. Især eliteidrætten er blevet mere eller mindre afhængig af kommercielle indtægter, og forbundene kan komme til at stå over for at skulle løse vanskelige problemer i forbindelse med den enkeltes frihed ved udøvelsen af sin idræt.

Der må peges på en række muligheder for beskæftigelsesforanstaltninger inden for idrætsområdet.

Gennem statsstøtte til arbejdspladser – særligt for unge under 25 år – kan jobskabelsesordningen udvide rammerne for det lokale samfunds indsats mod arbejdsløsheden ved iværksættelse af aktiviteter i forbindelse med etablering af sportspladser, klubhuse og andre idrætsfaciliteter. Med henblik på den uorganiserede idræt kan der etableres stianlæg for cykling og anden motion samt naturanlæg med udfoldelsesmuligheder for idræt og friluftsliv. Også i boligmiljøerne kan der blive tale om foranstaltninger til letelse af adgangen til fysisk udfoldelse.

Endvidere kan man udnytte mulighederne for, at f. eks. langtidsledige kontormedarbejdere får ansættelse i organisationer og klubber for at aflaste idrætslederne for administrativt arbejde.

Ansættelse af personale til forøget service i forbindelse med idrætsanlæggenes brug (åbningstid, tilrettelæggelse m.v.) kan ligeledes komme på tale med særligt henblik på ungdomsledigheden.

I forbindelse med etablering af praktikpladser kan der peges på muligheden for samarbejde med idrætsorganisationerne samt de større idrætsklubber, ligesom der kan skabes muligheder for ansættelse af særlige instruktører til sikring af instruktionsbehovet hos de mange nye brugergrupper inden for idrætten.

Også de generelle beskæftigelsesforanstaltninger kan inkludere nye anlæg af idrætsfaciliteter samt isolering af eksisterende idrætsfaciliteter.

Det offentlige har særlige forpligtelser over for idrætten i retning af at skaffe rimelige ressourcer. Derfor er idrætten også et politisk anliggende for både stat og kommuner. På baggrund af den danske tradition for idrætsorganisationernes selvstændige og autonome stilling må det offentliges andel i løsningen af idrættens problemer ske i et meget nært samarbejde med organisationerne.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om internationalt udviklingssamarbejde.

(Lovforslag nr. L 112. Fremsat 17/2 82. Første behandling 26/2 82. Betænkning 16/3 82).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets tekst og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslagets tekst vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om realkreditinstitutter. (Henstandsordning for vanskeligt stillede landmænd).

(Lovforslag nr. L 125. Fremsat 23/2 82. Første behandling 10/3 82. Betænkning 18/3 82).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

§§ 1 og 2

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om folkepension. (Ejerboligfradrag for pensionister, der bor i tofamiliehuse, blandede ejendomme og landbrugsejendomme m.v.).

(Lovforslag nr. L 103. Fremsat 10/2 82. Første behandling 18/2 82. Betænkning 18/3 82).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Sammen med denne sag foretoges de under punkterne 4 og 5 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

4) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om invalidpension m.v. (Ejerboligfradrag for pensionister, der bor i tofamiliehuse, blandede ejendomme og landbrugsejendomme m.v.).

(Lovforslag nr. L 104. Fremsat 10/2 82. Første behandling 18/2 82. Betænkning 18/3 82).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

5) Anden behandling af: